

อรสา คำมณี
 “โหมยกดอก มรดกทางวัฒนธรรมชาวลำพูน”
 กายากช่างศิลปหัตถกรรม (เครื่องกอ)

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 78 ถ.ช่างฆ้อง ต.ในเมือง
 อ.เมือง จ.ลำพูน 51000

โทรศัพท์ : 081-724-7577

อีเมลล์ : Orasa_thaisilk@hotmail.com

Orasa Kammanee
 Descendant of Lamphoon Pattern Silk
 Weaving Master

Address : 78 Changkong Road, Nai Muang,
 Muang District, Lamphoon 51000

Tel : 081-724-7577

Email : Orasa_thaisilk@hotmail.com

“ภาพความทรงจำในวัยเด็กจะเห็นคุณยายทอผ้าจวนซินตา จึงไปขอคุณยายทอบ้าง เมื่อหัดทอมาเรื่อยๆ ก็ได้เรียนรู้เทคนิคจนมีความชำนาญมากขึ้น สามารถทอผ้าลายยากๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว ต่อมาได้รับจ้างช่วยยายทอผ้าจนเกิดความรักผูกพันเหมือนงานทอผ้าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต จึงต้องการที่จะพัฒนาผ้ายกลำพูนที่มีความวิจิตรบรรจงที่เหมาะสมกับชนชั้นสูงในอดีต ให้กลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้ง โดยเริ่มปรับเปลี่ยนลายผ้าให้เหมาะกับยุคสมัยในปัจจุบัน เพราะผ้ายกลำพูนเอกลักษณ์อยู่ที่การทอในหลายขั้นตอน มีลวดลายที่อ่อนช้อย สวยงาม ในสมัยก่อนนิยมทอกันด้วยทมิ้นไม้ แต่ในปัจจุบันหันมา

ใช้ทมิ้นห้อยมือ โดยทอจาก 4 เส้นเหลือเพียง 2 เส้น ซึ่งจะทำให้ได้งานที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น ด้วยความที่กลัวว่าผ้ายกดอกลำพูนจะสูญหายไป ดิฉันจึงได้เชิญชวนครูในคุ้มเจ้าฯ มาช่วยกันสอนทอผ้าให้ชาวบ้าน อีกทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่ง ซึ่งทุกคนก็ยินดีเพราะไม่ต้องการให้ผ้ายกดอกสูญหายไปจากจังหวัดลำพูน เนื่องจากการทอผ้าเป็นงานที่ต้องใช้ความอดทน กว่าที่จะต่อผ้ายกแต่ละผืนได้นั้นต้องผ่าน กระบวนการมากมาย จึงหาคนที่จะมาสืบสานงานต่ออยากมาก คนที่จะทำได้จะต้องมีความรักจริงๆ เคยได้ยินเด็กที่มาดูงานเอ่ยปากออกมาเลยว่า”

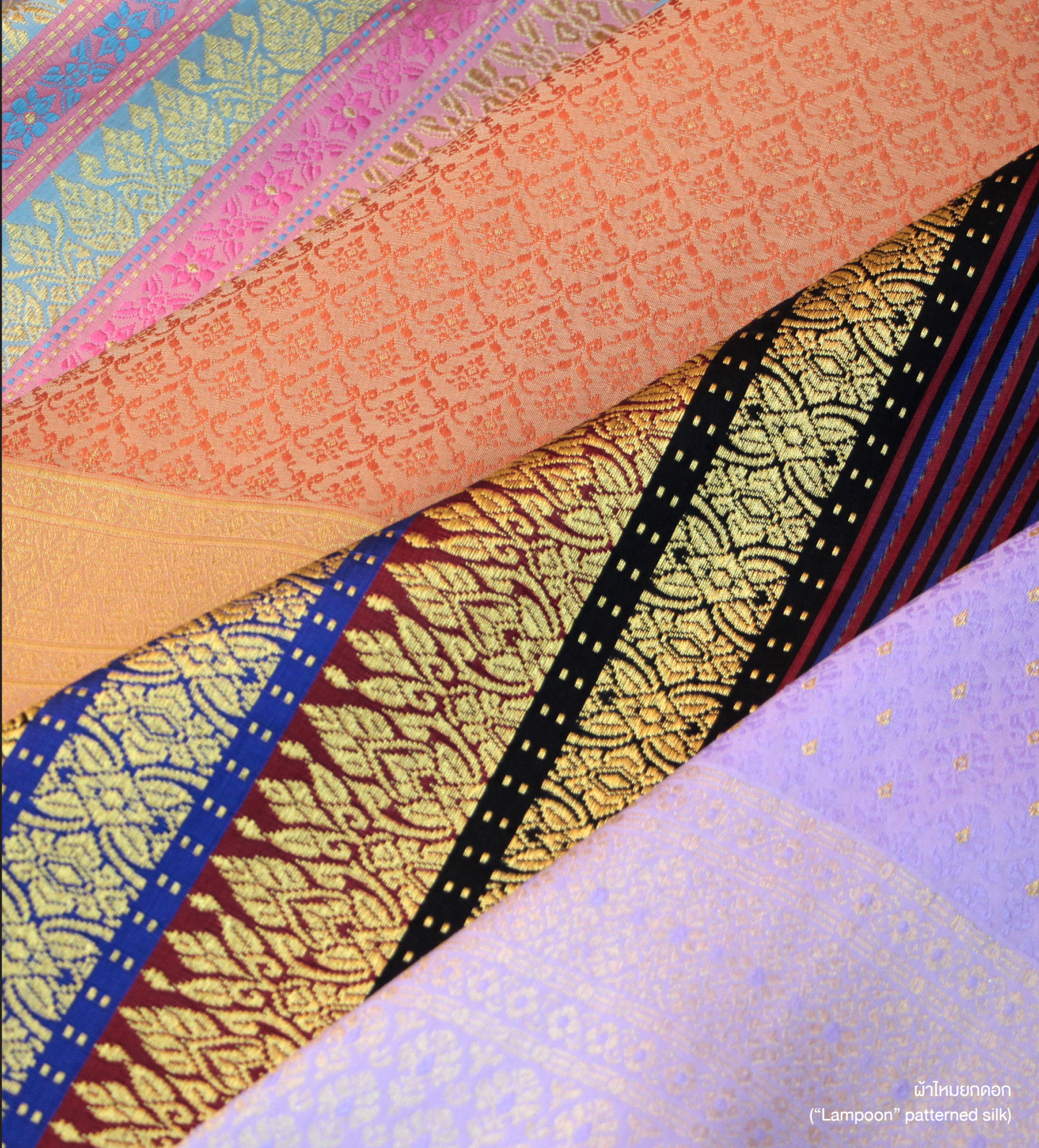
ลำดับการสืบทอดงานหัตถศิลป์

รุ่นที่ 1 : สา คุณแสงคำ (ยาย)

รุ่นที่ 2 : อรสา คำมณี (หลาน)

“ การทอผ้ายากกว่าการเรียนหนังสือเสียอีก ซึ่งตรงนี้เราจะเห็นเลยว่าถ้าเราไม่อนุรักษ์ไว้ วันหนึ่งมันจะต้องหายไปอย่างแน่นอน ”

ผ้าไหมยกดอก
("Lampoon" patterned silk)

ผ้าฝ้ายยกดอก
("Lampoon" patterned cotton)

สา กุณแสงคำ (ยาย)
ผ้าไหมยกดอกลำพูน (เครื่องทอ)

"คุณยายเล่าให้ฟังว่าในอดีตการทอผ้าไหมยกดอกยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก นิยมใช้ในกลุ่มชนชั้นสูง เมื่อพระราชชายาเจ้าดารารัศมี เสด็จกลับจังหวัดเชียงใหม่ ได้ทรงนำเทคนิคการทอผ้าที่พระองค์ได้เรียนรู้จากกรุงเทพฯ มาประยุกต์กับผ้ายกดอก และได้ถ่ายทอดความรู้ด้านการทอผ้า

ยกดอกที่มีความงดงามวิจิตรให้แก่ชาวยุโรปผู้ครองนครลำพูนองค์สุดท้าย ต่อมาได้มีการฝึกหัดชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงให้มีความรู้เรื่องการทอผ้าไหมยกดอกและเผยแพร่สู่ประชาชน คุณยายได้เรียนรู้มาจากคุณครูทอผ้าจากคุ้มเจ้าฯ ฝึกการทอจากผ้าฝืน และหัดทอเป็นลายที่ยากขึ้น เช่น ลายดอกพิกุล

เป็นต้น ทุกวันนี้การทอผ้าไหมยกดอกลำพูนถือเป็นศิลปหัตถกรรม และมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่า ที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ควรที่ลูกหลานจะช่วยกันอนุรักษ์ไว้"